

Zpráva o průběhu vydávání majetku podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi

2. čtvrtletí roku 2014

A. INFORMACE O ČINNOSTI VÝBORU

1. Základní údaje

Vládní výbor k dopadům zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále jen „Vládní výbor“) byl zřízen usnesením vlády č. 178 ze dne 17. března 2014. Vládní výbor je poradním orgánem vlády, jehož hlavní činností je vyhodnocovat dopady zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) (dále také „zákon o majetkovém vyrovnání“). Výbor též vyhodnocuje průběh soudních sporů ve věcech majetkového vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a případně plní další úkoly stanovené vládou.

Vláda výše uvedeným usnesením přijala základní dokumenty, které upravují činnost Vládního výboru. Těmito dokumenty jsou Statut Vládního výboru a Jednací řád Vládního výboru. První z dokumentů upravuje předmět činnosti Vládního výboru, jeho složení, způsob zabezpečení, jakož i možnost zřízovat pracovní komise. Jednací řád Vládního výboru pak stanoví pravidla pro organizaci a průběh zasedání Vládního výboru. Oba uvedené dokumenty, stejně tak jako záznamy z jednání a základní informace o Vládním výboru, jsou zveřejněny na internetových stránkách Úřadu vlády ČR.

2. Členové výboru a stálí hosté

Vládní výbor se skládá z předsedy a ostatních členů. Předsedou vládního výboru je zároveň předseda vlády České republiky. Kdo je ostatním členem Vládního výboru upravuje čl. 3 odst. 3 Statutu Vládního výboru. Ke dni 30. června 2014 jsou předsedou a ostatními členy následující osoby:

Mgr. Bohuslav Sobotka

předseda výboru a předseda vlády České republiky

Ing. Andrej Babiš

1. místopředseda vlády pro ekonomiku a ministr financí

Ing. Marian Jurečka

ministr zemědělství

Mgr. Daniel Herman

ministr kultury

Milan Chovanec

ministr vnitra

Prof. JUDr. Helena Válková, CSc.

ministerně spravedlnosti

K jednáním jsou též zváni stálí hosté. Kdo jsou stálí hosté, upravuje čl. 2 odst. 6 Jednacího řádu Vládního výboru. Ke dni 30. června 2014 jsou stálými hosty vrcholní představitelé **Lesů České republiky, s. p., Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, Státního pozemkového úřadu** a zástupci **Asociace krajů České republiky, Svazu měst a obcí.**

3. Jednání výboru

V 1. čtvrtletí roku 2014 se uskutečnilo první jednání Vládního výboru, a to dne 24. března 2014. Ve 2. čtvrtletí se pak uskutečnila dvě jednání, a to dne 22. dubna 2014 a 30. května 2014. Poslední jednání Vládního výboru se uskutečnilo dne 5. srpna 2014 a byla na něm projednána tato čtvrtletní zpráva. V souvislosti s jednáním výboru stojí za to připomenout, že poslanecké kluby byly vyzvány k zasílání těchto poznatků k problémům spjatým s vydáváním majetku dopisem předsedy Vládního výboru, a to v návaznosti na sdělení uvedená na mimořádné schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Dopis je přílohou této zprávy.

Zpráva je vypracována na základě čl. II odst. 1 písm. c) Statutu vládního výboru. V souladu s tímto ustanovením Vládní výbor vypracovává a předkládá vládě čtvrtletní zprávu o průběhu vydávání majetku podle zákona o majetkovém vyrovnání, o podaných žalobách ve věcech majetkového vyrovnání a o průběhu soudních sporů.

B. INFORMACE O PRŮBĚHU VYDÁVÁNÍ MAJETKU

1. Podklady, na základě kterých je zpráva zpracována

Pro sestavení části B. čtvrtletní zprávy byly využity následující podklady, které byly zaslány Vládnímu výboru:

1. Informace od Státního pozemkového úřadu.
2. Informace od Lesů České republiky, s. p.
3. Informace od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.
4. Informace od Ministerstva vnitra.
5. Informace od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.
6. Informace od Ministerstva financí.
7. Informace od Ministerstva spravedlnosti.
8. Informace od Ministerstva obrany.
9. Informace od Ministerstva kultury.

10. Zpráva od Svazu měst a obcí České republiky.

11. Zpráva od Asociace krajů ČR.

Informace o průběhu vydávání majetku shrnují stav ke dni 30. června 2014.

2. Souhrnné přehledy o průběhu vydávání majetku

Vládní výbor přijímá a zpracovává pravidelně zprávy o průběhu vydávání majetku. Tyto zprávy výbor dostává nejen od členů výboru, ale velmi často také od individuálních povinných osob. Vládní výbor vychází z toho, že tyto individuální případy jsou již zahrnuty v souhrnných přehledech, které zasílají výboru ústřední orgány státní správy, tudíž nejsou tyto individuální případy v přehledech zohledněny.

Níže uvedené přehledy je třeba považovat za informativní. Vycházejí pouze z podkladů, které byly Vládnímu výboru zaslány na základě výzvy předsedy. Vzhledem ke skutečnosti, že se sledují i výzvy, které jsou postupovány jiným povinným osobám, je možné, že se některé výzvy dublují.

Stejně tak i počet nemovitých věcí je pouze orientační. Výzvy totiž většinou směřují na vydání nemovitých věcí zapsaných podle stavu v pozemkových knihách, ale vydané nemovité věci jsou nemovité věci vydané podle stavu v katastru nemovitostí, které se mohou lišit.

Státní pozemkový úřad:

Stav vydávání:

Zemědělské nemovitosti (§ 9)	Počet	Počet nemovitých věcí
Podané výzvy (§ 9 odst. 1)	3 408	67 205
Projednané výzvy:	594	8 597
Z toho:		
Postoupeno na jinou povinnou osobu (§ 11 odst. 1)	88	691
Uzavřené dohody (§ 9 odst. 2)	435	5 061
Schválené dohody (§ 9 odst. 3)	225	2 531
Zamítnuté (§ 9 odst. 4)	0	0
Neschválené dohody (§ 9 odst. 5)	3	36
Dosud neprojednané výzvy	2 814	58 608

Podané žaloby (§ 9 odst. 5)	0	0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 9 odst. 5	0	0
Podané návrhy (§ 9 odst. 6)	714	97
Vydaná rozhodnutí (§ 9 odst. 7)	10	92
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	113	1 401
Vlastnické právo zapsáno	105	1 341

Lesy České republiky, s. p.:

Stav vydávání:

Zemědělské nemovitosti (§ 9)	Počet	Počet nemovitých věcí
Podané výzvy (§ 9 odst. 1)	2 064 *)	48 473
Projednané výzvy:	1 099	23 267
Z toho:		
Postoupeno na jinou povinnou osobu (§ 11 odst. 1)	140	776
Uzavřené dohody (§ 9 odst. 2)	371	5 691
Schválené dohody (§ 9 odst. 3)	152	2 073
Zamítnuté (§ 9 odst. 4)	0	0
Neschválené dohody (§ 9 odst. 5)	2	28
Dosud neprojednané výzvy	965	25 206
Podané žaloby (§ 9 odst. 5)	0	0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 9 odst. 5	0	0
Podané návrhy (§ 9 odst. 6)	84	1 927
Vydaná rozhodnutí (§ 9 odst. 7)	14	74
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	120	2 950
Vlastnické právo zapsáno	72	1 420

Jiné věci než zemědělské nemovitosti (§ 10)	Počet	Počet nemovitých věcí	Počet movitých věcí
Podané výzvy (§ 10 odst. 1)	*)		

Projednané výzvy:	*)		
Z toho:			
Postoupeno na jinou osobu (§ 11 odst. 1)	*)		
Uzavřené dohody (§ 10 odst. 2)	42	252	
Odmítnutí uzavření dohody (§ 10 odst. 4)	0		
Dosud neprojednané výzvy	0		
Podané žaloby (§ 10 odst. 4)	0		
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 10 odst. 4	*)		
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	31	175	
Vlastnické právo zapsáno	12	65	

*) Lesy ČR neevidují zvlášť výzvy na vydání zemědělských nemovitostí a jiných věcí, než zemědělských nemovitostí. Rozdělení nemovitostí na zemědělské a ostatní se provede až během identifikace majetku. Velká část výzev obsahuje společně zemědělské i nezemědělské nemovitosti.

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových:

Stav vydávání:

Zemědělské nemovitosti (§ 9)	Počet	Počet nemovitých věcí
Podané výzvy (§ 9 odst. 1)	287	1 690
Projednané výzvy:	221	1 431
Z toho:		
Postoupeno na jinou povinnou osobu (§ 11 odst. 1)	173	1 290
Uzavřené dohody (§ 9 odst. 2)	4	4
Schválené dohody (§ 9 odst. 3)	1	1
Zamítnuté (§ 9 odst. 4)	0	0
Neschválené dohody (§ 9 odst. 5)	0	0
Dosud neprojednané výzvy	58	228
Podané žaloby (§ 9 odst. 5)	0	0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 9 odst. 5	0	0
Podané návrhy (§ 9 odst. 6)	20	79
Vydaná rozhodnutí (§ 9 odst. 7)	1	3

Podány návrhy na zápis vlastnického práva	1	1
Vlastnické právo zapsáno	1	1

Jiné věci než zemědělské nemovitosti (§ 10)	Počet	Počet nemovitých věcí	Počet movitých věcí
Podané výzvy (§ 10 odst. 1)	1 230	10 156	429
Projednané výzvy:	786	7 314	54
Z toho:			
Postoupeno na jinou osobu (§ 11 odst. 1)	267	1 412	12
Uzavřené dohody (§ 10 odst. 2)	66	142	0
Odmítnutí uzavření dohody (§ 10 odst. 4)	656	6 820	54
Dosud neprojednané výzvy	430	2 645	375
Podané žaloby (§ 10 odst. 4)	0		0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 10 odst. 4	0		0
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	52	105	0
Vlastnické právo zapsáno	38	86	0

Ministerstvo vnitra:

V tabulce jsou zaneseny i výzvy, které byly církví označeny jako výzvy podle zákona o majetkovém vyrovnání, byť v některých případech se o výzvy ve smyslu uvedeného zákona nejednalo, protože vlastníky některých archiválií jsou církve již na základě restitučního zákonodárství z poloviny 90. let, nebo z důvodů, že některé archiválie byly v rozhodné době pouze svěřeny do státní správy, aniž by byl proveden vlastní akt vyvlastnění.

Ministerstvo vnitra též neuvádí počet movitých věcí, a to z toho důvodu, že movité věci byly vydávány pouze v souvislosti s vydáváním nemovitých věcí v případech, kdy tyto movité věci funkčně s nemovitou věcí souvisí. Počet vydaných movitých věcí se v těchto případech neviduje.

Stav vydávání:

Zemědělské nemovitosti (§ 9)	Počet	Počet nemovitých věcí

Podané výzvy (§ 9 odst. 1)	1	6
Projednané výzvy:	0	0
Z toho:		
Postoupeno na jinou povinnou osobu (§ 11 odst. 1)	0	0
Uzavřené dohody (§ 9 odst. 2)	0	0
Schválené dohody (§ 9 odst. 3)	0	0
Zamítnuté (§ 9 odst. 4)	0	0
Neschválené dohody (§ 9 odst. 5)	0	0
Dosud neprojednané výzvy	1	6
Podané žaloby (§ 9 odst. 5)	0	0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 9 odst. 5	0	0
Podané návrhy (§ 9 odst. 6)	0	0
Vydaná rozhodnutí (§ 9 odst. 7)	0	0
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	0	0
Vlastnické právo zapsáno	0	0

Jiné věci než zemědělské nemovitosti (§ 10)	Počet	Počet nemovitých věcí	Počet movitých věcí
Podané výzvy (§ 10 odst. 1)	8	64	
Projednané výzvy:	7	56	
Z toho:			
Postoupeno na jinou osobu (§ 11 odst. 1)	0	0	
Uzavřené dohody (§ 10 odst. 2)	0	0	
Odmítnutí uzavření dohody (§ 10 odst. 4)	7	56	
Dosud neprojednané výzvy	1	8	
Podané žaloby (§ 10 odst. 4)	0	0	
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 10 odst. 4	0	0	
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	0	0	
Vlastnické právo zapsáno	0	0	

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy:

Stav vydávání:

Jiné věci než zemědělské nemovitosti (§ 10)	Počet	Počet nemovitých věcí	Počet movitých věcí
Podané výzvy (§ 10 odst. 1)	3	6	
Projednané výzvy:	3	6	
Z toho:			
Postoupeno na jinou osobu (§ 11 odst. 1)	1	2	
Uzavřené dohody (§ 10 odst. 2)	0	0	
Odmítnutí uzavření dohody (§ 10 odst. 4)	2	4	
Dosud neprojednané výzvy	0	0	
Podané žaloby (§ 10 odst. 4)	0	0	
Právomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 10 odst. 4	0	0	
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	0	0	
Vlastnické právo zapsáno	0	0	

Ministerstvo financí:

Zaslané údaje se týkají celého resortu Ministerstva financí s výjimkou údajů, které eviduje Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Ty jsou uváděny samostatně.

Ministerstvo financí eviduje k 30. 6. 2014 pouze dvě neprojednané výzvy. Jedná se o výzvy na totožnou nemovitost podané dvěma různými osobami. Jedna z osob není oprávněnou ve smyslu zákona o majetkovém vyrovnání.

Stav vydávání:

Jiné věci než zemědělské nemovitosti (§ 10)	Počet	Počet nemovitých věcí	Počet movitých věcí
Podané výzvy (§ 10 odst. 1)	10	6	13
Projednané výzvy:	8	5	13
Z toho:			
Postoupeno na jinou osobu (§ 11 odst. 1)	4	0	13
Uzavřené dohody (§ 10 odst. 2)	0	0	0

Odmítnutí uzavření dohody (§ 10 odst. 4)	4	5	0
Dosud neprojednané výzvy	2	1	0
Podané žaloby (§ 10 odst. 4)	0	0	0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 10 odst. 4	0	0	0
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	0	0	0
Vlastnické právo zapsáno	0	0	0

Ministerstvo spravedlnosti:

Stav vydávání:

Zemědělské nemovitosti (§ 9)	Počet	Počet nemovitých věcí
Podané výzvy (§ 9 odst. 1)	1	1
Projednané výzvy:	1	1
Z toho:		
Postoupeno na jinou povinnou osobu (§ 11 odst. 1)	0	0
Uzavřené dohody (§ 9 odst. 2)	1	1
Schválené dohody (§ 9 odst. 3)	0	0
Zamítnuté (§ 9 odst. 4)	0	0
Neschválené dohody (§ 9 odst. 5)	0	0
Dosud neprojednané výzvy	0	0
Podané žaloby (§ 9 odst. 5)	0	0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 9 odst. 5	0	0
Podané návrhy (§ 9 odst. 6)	0	0
Vydaná rozhodnutí (§ 9 odst. 7)	0	0
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	0	0
Vlastnické právo zapsáno	0	0

Jiné věci než zemědělské nemovitosti (§ 10)	Počet	Počet nemovitých věcí	Počet movitých věcí
Podané výzvy (§ 10 odst. 1)	4	7	0
Projednané výzvy:	4	7	0

Z toho:			
Postoupeno na jinou osobu (§ 11 odst. 1)	0	0	0
Uzavřené dohody (§ 10 odst. 2)	3	5	0
Odmítnutí uzavření dohody (§ 10 odst. 4)	1	2	0
Dosud neprojednané výzvy	0	0	0
Podané žaloby (§ 10 odst. 4)	0	0	0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 10 odst. 4	0	0	0
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	2	4	
Vlastnické právo zapsáno	1	2	

Ministerstvo obrany:

Stav vydávání:

Zemědělské nemovitosti (§ 9)	Počet	Počet nemovitých věcí
Podané výzvy (§ 9 odst. 1)	14	
Projednané výzvy:	14	
Z toho:		
Postoupeno na jinou povinnou osobu (§ 11 odst. 1)		
Uzavřené dohody (§ 9 odst. 2)		
Schválené dohody (§ 9 odst. 3)		
Zamítnuté (§ 9 odst. 4)		
Neschválené dohody (§ 9 odst. 5)		
Dosud neprojednané výzvy		
Podané žaloby (§ 9 odst. 5)		
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 9 odst. 5		
Podané návrhy (§ 9 odst. 6)	2	
Vydaná rozhodnutí (§ 9 odst. 7)		
Podány návrhy na zápis vlastnického práva		
Vlastnické právo zapsáno		

Jiné věci než zemědělské nemovitosti (§ 10)	Počet	Počet	Počet
---	-------	-------	-------

		nemovitých věcí	movitých věcí
Podané výzvy (§ 10 odst. 1)	118		
Projednané výzvy:	118		
Z toho:			
Postoupeno na jinou osobu (§ 11 odst. 1)			
Uzavřené dohody (§ 10 odst. 2)	1	1	
Odmítnutí uzavření dohody (§ 10 odst. 4)	59		
Dosud neprojednané výzvy			
Podané žaloby (§ 10 odst. 4)			
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 10 odst. 4			
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	1	1	
Vlastnické právo zapsáno	1	1	

Ministerstvo kultury:

Stav vydávání:

Zemědělské nemovitosti (§ 9)	Počet	Počet nemovitých věcí
Podané výzvy (§ 9 odst. 1)	12	
Projednané výzvy:	5	
Z toho:		
Postoupeno na jinou povinnou osobu (§ 11 odst. 1)		
Uzavřené dohody (§ 9 odst. 2)		
Schválené dohody (§ 9 odst. 3)		
Zamítnuté (§ 9 odst. 4)		
Neschválené dohody (§ 9 odst. 5)		
Dosud neprojednané výzvy	7	
Podané žaloby (§ 9 odst. 5)		
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 9 odst. 5		
Podané návrhy (§ 9 odst. 6)		
Vydaná rozhodnutí (§ 9 odst. 7)		
Podány návrhy na zápis vlastnického práva		
Vlastnické právo zapsáno		

Jiné věci než zemědělské nemovitosti (§ 10)	Počet	Počet nemovitých věcí	Počet movitých věcí
Podané výzvy (§ 10 odst. 1)	288	105*)	
Projednané výzvy:	194		
Z toho:			
Postoupeno na jinou osobu (§ 11 odst. 1)	145		
Uzavřené dohody (§ 10 odst. 2)	2		
Odmítnutí uzavření dohody (§ 10 odst. 4)	45		
Dosud neprojednané výzvy	94		
Podané žaloby (§ 10 odst. 4)			
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 10 odst. 4			
Podány návrhy na zápis vlastnického práva			
Vlastnické právo zapsáno	2	4	

*) zahrnuje zemědělské i nezemědělské nemovitosti

Souhrnný přehled:

Souhrnný stav vydávání majetku na základě zákona o majetkovém vyrovnání ke dni 30. června 2014

(informace od Státního pozemkového úřadu, Lesů České republiky, s.p., Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ministra vnitra, ministra školství, mládeže a tělovýchovy, ministra financí, ministryně spravedlnosti, ministra obrany, ministra kultury)

Zemědělské nemovitosti (§ 9)	Počet	Počet nemovitých věcí
Podané výzvy (§ 9 odst. 1)	5 787	117 270
Projednané výzvy:	1 941	33 352
Z toho:		
Postoupeno na jinou povinnou osobu (§ 11 odst. 1)	668	2 757
Uzavřené dohody (§ 9 odst. 2)	811	10 759
Schválené dohody (§ 9 odst. 3)	378	4 605
Zamítnuté (§ 9 odst. 4)	0	0
Neschválené dohody (§ 9 odst. 5)	5	64
Dosud neprojednané výzvy	3 846	82 050

Podané žaloby (§ 9 odst. 5)	0	0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 9 odst. 5	0	0
Podané návrhy (§ 9 odst. 6)	820	2 103
Vydaná rozhodnutí (§ 9 odst. 7)	25	169
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	234	4 352
Vlastnické právo zapsáno	178	2 762

Jiné věci než zemědělské nemovitosti (§ 10)	Počet	Počet nemovitých věcí	Počet movitých věcí
Podané výzvy (§ 10 odst. 1)	1 658	10 344	442*)
Projednané výzvy:	926	7 388	67*)
Z toho:			
Postoupeno na jinou osobu (§ 11 odst. 1)	417	1414	25*)
Uzavřené dohody (§ 10 odst. 2)	114	400	0
Odmítnutí uzavření dohody (§ 10 odst. 4)	774	6887	54*)
Dosud neprojednané výzvy	527	2654	375*)
Podané žaloby (§ 10 odst. 4)	0	0	0
Pravomocná rozhodnutí o podaných žalobách dle § 10 odst. 4	0	0	0
Podány návrhy na zápis vlastnického práva	86	185	
Vlastnické právo zapsáno	54	156	

*) Chybí údaje od MŠMT a MV.

Sebraná data se týkají pouze povinných osob, které jsou uvedeny v názvu tabulky. Nutno uvést, že data od všech povinných osob nejsou kompletní. Například Lesy ČR nevidují samostatně výzvy na vydání zemědělských nemovitostí a jiných věcí, než zemědělských nemovitostí. I evidenci věcí uvedenou v tabulce je třeba považovat za orientační. Jednak povinná místa vždy nevedla, nebo nemohla uvést kolika věcí se daná výzva, či dohoda týká. Např. Ministerstvo vnitra neuvádí počet movitých věcí z důvodu, že se vydávají spolu s věcmi nemovitými a jejich počet není evidován. Disproporce u nemovitých věcí mohou být způsobeny také například tím, že výzvy často směřují ke stavu podle pozemkových knih a dohody bývají

uzavírány podle stavu zapsaného v katastru nemovitostí, přičemž se oba odlišují (např. v jedné evidenci je nemovitá věc zapsaná jako jedna, v druhé evidenci již figuruje jako rozdělená na dvě), mnohdy není pouze na základě výzvy ani možné určit o jaký pozemek se jedná, zda zemědělský či nezemědělský a tato skutečnost je zjištěna až v průběhu procesu vydávání.

V údajích o projednaných výzvách k vydání zemědělských nemovitostí schází údaje o nemovitostech, jejichž vydání bylo oprávněnou osobou odmítnuto. Formuláře sběru dat pro 3. čtvrtletí projdou další revizí.

3. Další výzvy a žaloby

A. Výzvy a žaloby evidované obcemi a kraji

Svaz měst a obcí eviduje ke dni 30. června 2014 **několik desítek** předžalobních výzev ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o majetkovém vyrovnání a žaloby na město **Praha, Kunštát, Hlínka a Teplá**, které jsou žalobami ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o majetkovém vyrovnání.

Dle sdělení Asociace krajů ČR došlo ve 2. čtvrtletí roku 2014 k následujícím změnám:

1. **Kraj Jihomoravský** eviduje výzvu Kongregace milosrdných sester svatého Karla Boromejského o vydání pozemků nacházejících se v areálu organizace Domov důchodců Božice, p.o.. Dle sdělení kraje tyto pozemky však nejsou ve vlastnictví kraje, ale ve vlastnictví státu s právem hospodaření ve prospěch ÚZSVM. Kraj není povinnou osobou, ani vlastníkem pozemků. Výzva tak nemá ve vztahu ke kraji právních účinků. Kraj však považuje za problematické především ustanovení § 13 zákona o majetkovém vyrovnání, na základě kterého nelze s pozemky nakládat (podrobnější popis problematiky ustanovení § 13 se nachází v části C, bod 3. čtvrtletní zprávy). Jedná se tedy o specifický případ pozemku pro plnění funkcí kraje, který nebyl do vlastnictví kraje převeden, ačkoliv kraj dle svého sdělení již delší dobu o převod žádal. Restituční nárok na pozemek v tuto chvíli omezuje na delší dobu možnost nakládání s pozemkem.
2. **Kraj Karlovarský** obdržel sdělení Státního pozemkového úřadu, že tento úřad byl vyzván Rytířským řádem Křížovníků s červenou hvězdou k vydání pozemku parc. č. 517/1, zastavěná plocha a nádvoří se stavbou č.p. 99 v k.ú. Cheb (budova integrované

školy Cheb). Kraj však není povinnou osobu, tudíž kraj eviduje toto sdělení jako neformální upozornění vlastníka ze strany Státního pozemkového úřadu, že byl uplatněn restituční nárok.

3. **Kraj Moravskoslezský** obdržel dopisy právního zástupce provincie Řádu bratří domu Panny Marie v Jeruzalémě, resp. Československé provincie Milosrdných sester Panny Marie Jeruzalémské, ve kterých právní zástupce tvrdí, že tyto subjekty jsou nástupci historického církevního vlastníka a upozorňuje na historické církevní vlastnictví s tím, že dle jeho názoru nedošlo k převodu uvedených nemovitostí na kraj, a to z důvodu neplatnosti předchozích právních úkonů. Právní zástupce se odvolává na ustanovení § 18 odst. 1 zákona o majetkovém vyrovnání. Kraj též obdržel od stejného právního zástupce požadavek, aby byla zastavena veřejná zakázka na stavbu zpřístupnění barokního opevnění a podzemní chodby II Hradu Sovinec. Toto upozornění nepovažuje kraj s ohledem na § 13 zákona o majetkovém vyrovnání za relevantní. Příslušné ustanovení totiž zapovídá nakládat s majetkem pouze povinným osobám.
4. **Kraj Jihočeský** obdržel 4 výzvy k vydání nemovitého majetku. Kraj však není povinnou osobou a dle jeho sdělení tak z výzvy pro něj nevyplývají žádné právní důsledky.

Dále Asociace krajů ČR eviduje další výzvy (viz zpráva za 1. čtvrtletí roku 2014). Dále též kraje evidují výzvy na vydávání movitých věcí, které jsou uplatňovány v poměrně velkém rozsahu. Jedná se především o sakrální a historické předměty umělecké hodnoty vystavené v krajských muzeích. Některé věci se však v muzeích nenacházejí a ani není známo, kde by se mohly nacházet. Asociace krajů ČR uvádí, že považuje takové výzvy za nicotné, neboť kraje nejsou povinnou osobou podle zákona o majetkovém vyrovnání. Většina výzev je dle sdělení Asociace krajů ČR předávána od Ministerstva kultury, které jedná jménem státu. Stát však není povinnou osobou, protože většina předmětů přešla na základě zákona č. 157/2000 Sb. na kraje. Asociace krajů ČR sděluje, že pro postup Ministerstva kultury v případě předávání výzev nevidí oporu a že Ministerstvo kultury by v takovém případě mělo výzvu oprávněné osobě vrátit.

B. Další výzvy a žaloby evidované ústředními orgány:

Dle sdělení Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových eviduje územní pracoviště Plzeň **1 požadavek**, který je pravděpodobně nad rámec zákona o majetkovém vyrovnání a dle předběžných informací bude zamítnut. Územní pracoviště Hradec Králové eviduje **3 žaloby** a územní pracoviště Brno, Ostrava a Střední Čechy evidují po **1 žalobě** ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o majetkovém vyrovnání. Územní pracoviště Ústí nad Labem eviduje ještě **1 žalobu** podanou před účinností zákona o majetkovém vyrovnání. Ta však byla již pravomocně zamítnuta.

Dle sdělení Ministerstva financí byla nad rámec výše uvedeného formuláře Ministerstvu financí postoupena Českou národní bankou výzva Arcibiskupství pražského o vydání majetkové hodnoty představující vypořádání bankovního účtu. Vzhledem k tomu, že v tomto případě není Ministerstvo financí dle provedeného šetření povinnou osobou k vydání majetkové hodnoty a Ministerstvu financí není známa další případná povinná osoba, byla výzva dotčené oprávněné osobě v souladu s ustanovení § 11 odst. 8 zákona o majetkovém vyrovnání vrácena.

Dle sdělení Ministerstva kultury byly nad rámec zákona o majetkovém vyrovnání vůči Národní knihovně ČR uplatněny dvě žádosti na vydání středověkých rukopisů a tisků, a to podle zákona č. 298/1990 Sb., o úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého, ve znění zákona č. 338/1991 Sb. V obou případech již byly v roce 1995 nárokované věci vlastníkům vydány.

C. DALŠÍ ZAZNAMENANÉ AKTIVITY

1. Metodiky k postupům při vydávání majetku

Vládní výbor si vyžádal od vybraných povinných osob, kterými jsou Lesy České republiky, s. p., Státní pozemkový úřad a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, metodiky, které se používají při aplikaci zákona o majetkovém vyrovnání. Jedná se o metodiky, o jejichž existenci Vládní výbor věděl již ze své dřívější činnosti. Na jednání Vládního výboru byly však metodiky představeny povinnými osobami pouze ústně. Nebyly učiněny poznatky, že by zkoumané metodiky odporovaly právní úpravě zákona o majetkovém vyrovnání.

Rozsah metodiky je u jednotlivých povinných osob podstatně odlišný. Metodiky vydané SPÚ a ÚZSVM jsou podstatně kratšího rozsahu, než metodika vydaná Lesy ČR.

Směrnice č. 01/2013 vydaná Lesy ČR je rozsáhlý metodický pokyn, který je závazný pro všechny organizační jednotky Lesů ČR a pro Ředitelství Lesů ČR. Kromě samotného metodického pokynu, který má celkem 103 stran, obsahuje tato směrnice celou řadu příloh. Obsahem příloh jsou nejrůznější vzory podání, stanoviska a právní názory. Samotný text směrnice je pak podrobným návodem mapující celý proces vydávání majetku od přijetí výzvy až k zápisu vlastnického práva do katastru nemovitostí.

Výzva, která naplňuje směrnici stanovené parametry (jde o situaci, kdy cena majetku přesahuje 10 mil. Kč, nebo kdy rozsah vydávaného majetku bude přesahovat 1 000 ha) je předkládána k vyjádření Komisi pro církevní restituce. Metodika upravuje podrobně postupy pro ověřování nároků. Metodika výslovně uvádí, že se nemusí vycházet nutně pouze z předložených dokumentů a že povinná osoba je oprávněna si vyžádat další potřebné dokumenty. Metodika se též zabývá prokazováním právního nástupnictví a změny názvu církevních osob. Metodika vymezuje, jakými dokumenty lze požadovat prokázání právního nástupnictví jednotlivých církevních osob.

Součástí metodiky jsou též právní stanoviska pro nejrůznější situace. Jedním z nich je i stanovisko k problematice výjimky ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) zákona o majetkovém vyrovnání, které uvádí, že nelze vydat zastavěný pozemek. Za zastavěný pozemek se pro účely zákona o majetkovém vyrovnání považuje mimo jiné část pozemku, která byla poté, kdy se stala předmětem majetkové křivdy v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5 zákona o majetkovém vyrovnání, zastavěna stavbou nebo částí stavby schopnou samostatného užívání, byla-li stavba zřízena v souladu se stavebním zákonem a je užívána. Vydané právní stanovisko se orientuje na skutečnost, zda musí povinná osoba takový pozemek s lesní cestou vydat, případně, zda lze lesní cestu podřadit pod zmiňovanou výjimku stanovenou v § 8 odst. 1 písm. a) zákona o majetkovém vyrovnání (viz příloha č. 53 směrnice 01/2013). Právní stanovisko zde vychází z definice stavby v občanskoprávním pojetí a z judikatury Nejvyššího soudu k ustanovení § 119 a 120 občanského zákoníku z roku 1964. Stanovisko pak shrnuje, že pro to, aby lesní cesta mohla naplňovat požadavky výjimky zákona o majetkovém vyrovnání, musí se jednat o samostatnou věc spojenou se zemí pevným základem (samostatnou stavbu ve smyslu občanskoprávních

předpisů), je nutné, aby byla zřízena v souladu se stavebním zákonem (jde o stavební předpisy v době, kdy byla stavba zřizována) a musí být užívána.

Je však třeba upozornit na situaci, která nastala po 1. lednu 2014 a souvisí se znovuzavedením superficiální zásady do českého právního řádu. Podle ustanovení § 3054 občanského zákoníku přestala být dnem účinnosti občanského zákoníku stavba samostatnou věcí a stala se součástí pozemku, na kterém se nachází, měla-li v den účinnosti občanského zákoníku vlastníka shodného s vlastníkem pozemku, na kterém se nachází. Pokud by se tedy měla výjimka ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) zákona o majetkovém vyrovnání posuzovat ve vztahu k nové právní úpravě ve smyslu uvedeného stanoviska (pro naplnění výjimky by bylo nutné zjišťovat, zda je stavba samostatnou věcí) výrazně by se rozšířil okruh nemovitých věcí, které by bylo nutné oprávněné osobě vydat, protože značná část nemovitých věcí by náhle nespadala do výjimky uvedené v § 8 odst. 1 písm. a) zákona o majetkovém vyrovnání, neboť přestala být 1. ledna 2014 samostatnou stavbou. V tomto smyslu je zapotřebí zvážit, vztah k nové právní úpravě účinné po 1. lednu 2014. Lesy ČR vychází z toho, že u výzev doručených do 31. prosince 2013 za účinnosti občanského zákoníku z roku 1964 je patrné, že nárok vyplývající z právního vztahu byl založen doručením výzvy za účinnosti tohoto občanského zákoníku a tudíž práva a povinnosti, jakožto obsah právního vztahu se řídí právní úpravou zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Tento postup je v souladu s ustálenou judikaturou vztahující se k restitučním předpisům (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2001 sp. zn. 20 Cdo 745/2000).

Mnohem stručnějším materiálem je metodika Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, kterou se taktéž upravuje postup při vydávání majetku oprávněným osobám ve smyslu zákona o majetkovém vyrovnání. Tato metodika nevymezuje konkrétní sporné situace a ani nenabízí jejich výklad, případně postup při řešení takových sporných situací. Metodika pouze upřesňuje roli místně příslušných majetkových odborů a upravuje interní lhůty pro předávání listin a pro nezbytné majetkové úkony různých útvarů. Dále se také podrobně zabývá evidováním procesu ve vnitřním informačním systému.

Jednotnou metodikou vydanou Státním pozemkovým úřadem, který je povinnou osobou ve smyslu zákona o majetkovém vyrovnání, se řídí i jednotlivé krajské pozemkové úřady. Součástí metodiky jsou i některé přílohy, kterými jsou zpravidla vzory jednotlivých úkonů prováděných povinnými osobami. Metodika se taktéž vyrovnává se skutečností, že k 1. lednu 2013 vstoupil v účinnost zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu. Na základě tohoto zákona je pak Státní pozemkový úřad oprávněn k výkonu práv a povinností Pozemkového

fondu ČR za Českou republiku, která dnem účinnosti výše uvedeného zákona vstoupila do práv a povinností Pozemkového fondu ČR. Zákon o majetkovém vyrovnání totiž počítal s tím, že povinnou osobou bude Pozemkový fond ČR. Metodika se tak vyrovnává se střetem, ke kterému v důsledku skutečnosti, že smlouvu o vydání zemědělské nemovitosti schvaluje taktéž pozemkový úřad, dochází. Na různých stupních procesu vydávání majetku totiž zakotvuje pravomoc různých oddělení pozemkových úřadů tak, aby nedošlo k nežádoucí kumulaci pravomocí u jediného orgánu. Oddělení převodů a privatizace je odpovědné za přípravu dohody a oddělení církevních restitucí je odpovědné za schvalování dohody.

Metodika Státního pozemkového úřadu se podrobně věnuje vymezení oprávněných osob. V případě zastoupení při podávání výzvy je dle metodiky třeba vyžadovat plné moci oprávněných osob s úředně ověřenými podpisy. Toto je opodstatněno legitimní snahou povinné osoby jednoznačně ověřit totožnost jednajícího, ačkoliv zákon takovouto povinnost explicitně neukládá a podobu a obsah plných mocí vůbec neřeší. Z dostupných údajů plyne, že úředně ověřené podpisy pro plnou moc při zastoupení oprávněné osoby při podávání výzvy k uzavření smlouvy vyžadují také Lesy ČR.

2. Výjimka podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. f) zákona

Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi neumožňuje v souladu s ustanovením § 8 odst. 1 písm. f) zákona vydat část stavby, která je potřebná pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby dopravní nebo technické infrastruktury vymezené ve schválené územně plánovací dokumentaci, pro kterou lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit. Tato výjimka se nepoužije, postačí-li pro veřejně prospěšnou stavbu zřízení věcného břemene.

Posuzování naplnění výše uvedené výjimky může být komplikované z několika důvodů. Prvním důvodem je, že není možné vždy využít územní plánovací dokumentaci zveřejněnou na webových stránkách. Problematické je, že zpracovatel územně plánovací dokumentace negarantuje na webových stránkách její aktuálnost. U údajů zveřejněných na internetových stránkách tak nelze ověřit, že jsou správné a aktuální. Na internetových stránkách je též většina územních plánů zpracována způsobem, že graficky nezachycují jednotlivé pozemky podle údajů

zapsaných v katastru nemovitostí. Povinné osoby si v této věci vyžadují vyjádření místně příslušného stavebního úřadu nebo orgánů územního plánování. V minulosti však docházelo k tomu, že povinné osoby byly s těmito žádostmi odmítány. Po projednání situace se Svazem měst a obcí však již podle sdělení Lesů České republiky, s. p. k případům odmítání ze strany dotčených orgánů dochází pouze ojediněle.

Druhým důvodem je, že může být obtížné určit, kdy se jedná o situaci, že pro zřízení veřejně prospěšné stavby postačí zřízení věcného břemene. I tuto situaci musí posuzovat povinná osoba a je zde riziko, že pokud povinná osoba dojde k závěru, že je naplněna tato výjimka a pozemek nevydá, může dojít k soudnímu sporu.

3. Zákaz zatížení majetku

Podle vyjádření Svazu měst a obcí se postupem času objevuje v souvislosti se zákonem o majetkovém vyrovnání problém, který může mít mnoho nepříjemných a dalekosáhlých důsledků. Jde o aplikaci ustanovení § 13 zákona o majetkovém vyrovnání. Toto ustanovení neumožňuje věci, které tvoří původní majetek církví, převést do vlastnictví jiné osobě po dobu 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto ustanovení. Po tuto dobu nelze takovou věc ani dát do užívání jiné osobě, případně jí zatížit právem jiné osoby. Ani po uplynutí doby 24 měsíců nelze věc z vlastnictví státu převést do vlastnictví třetí osoby a ani ji nelze přenechat do užívání jiné osobě, případně zatížit právem jiné osoby, pokud byl u takové věci uplatněn nárok na její vydání a pokud probíhá řízení o jejím vydání, ať už se jedná o řízení před pozemkovým úřadem, nebo o řízení soudní.

Dle výše uvedeného ustanovení tak stát nemůže zatížit předmětné pozemky ve prospěch obcí. Problémy nastávají především při výstavbách inženýrských sítí, kdy stát nemůže ve prospěch obce zatížit pozemek služebností tak, aby na něm mohla být inženýrská síť vybudována. V některých případech se situace řeší uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí s oprávněnou osobou, ve které je ošetřen souhlas s umístěním inženýrské sítě na pozemku. Toto řešení se ale nejvíce jeví jako nejideálnější a je tím ohrožena kolaudace celého objektu a ani nemusí být věcné břemeno zapsáno do katastru nemovitostí. Do problémů se dostávají především obce, které staví z dotací. V případě, že tyto projekty nebudou úspěšné, hrozí, že obce budou muset dotace vrátet.

4. Nedodržování lhůt stanovených zákonem

Ze získaných údajů je zřejmé, že **ne vždy se daří povinným osobám dodržovat lhůty** k vyřizování výzev o vydávání majetku ve smyslu zákona o majetkovém vyrovnání.

- Jedná-li se o vydání zemědělské nemovitosti ve smyslu § 9 zákona o majetkovém vyrovnání a není-li dohoda uzavřena do 6 měsíců ode dne podání výzvy, může oprávněná osoba žádat, aby o vydání zemědělské nemovitosti rozhodl pozemkový úřad (§ 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání).
- Pokud se jedná o věci, které nejsou zemědělskými nemovitostmi, má oprávněná osoba v případě, že nebude dodržen termín k uzavření dohody, možnost obrátit se na soud, který o vlastnickém právu rozhodne (§ 10 odst. 4 zákona o majetkovém vyrovnání). Byť je ze zaslanych dat zřejmé, že v některých případech došlo k neprojednání výzvy v zákonem stanoveném termínu, tedy nebyla ani uzavřena dohoda a ani nebyla výzva odmítnuta, oprávněné osoby se s nároky na soud doposud neobrátily. Stav, kdy oprávněná osoba nestihne o nároku rozhodnout, je zcela jistě nežádoucí. Případné soudní žaloby by mohly zatěžovat státní rozpočet. Stát by totiž v případě neúspěchu ve věci musel platit náklady soudního řízení.

Jiná je situace, kdy dojde **k odmítnutí výzvy ve smyslu § 10 odst. 4 zákona o majetkovém vyrovnání**, tedy situace, kdy je sice včas rozhodnuto, přičemž povinná osoba neuznává nárok oprávněné osoby. V takovém případě lze předpokládat, že povinná osoba má dostatečné argumenty pro neuzavření smlouvy. Případné soudní spory nelze vyloučit, protože zákon o majetkovém vyrovnání neumožňuje povinným osobám uzavřít výzvu v případě přetrvávajících pochybností.

Souhrnně lze konstatovat, že vzhledem ke skutečnosti, že výzvy bylo možné podávat do 2. ledna 2014, měla by být velké část výzev v průběhu 2. pololetí 2014 projednána. Výjimkou budou situace, kdy byla výzva doručena osobě, která není osobou povinnou. V takovém případě běží ve smyslu § 11 zákona o majetkovém vyrovnání lhůta pro uzavření dohody až od okamžiku doručení výzvy povinné osobě, a to včetně všech dokladů, které jsou nutné pro posouzení nároku oprávněné osoby. To platí i v případě, kdy není možné oprávněnou osobu zjistit a adresát výzvy požádal o pomoc příslušný katastrální úřad. Dle vyjádření Úřadu pro zastupování státu ve věcech

majetkových, je právě skutečnost, že velká část výzev nebyla projednána, dána tím, že tyto výzvy byly Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových doručeny teprve v průběhu 1. pololetí roku 2014. Dále nebyla ze strany Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových v některých případech uzavřena dohoda, protože předmětem výzvy je funkčně související nemovitost a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových čeká, až bude uzavřena dohoda o vydání hlavní nemovitosti z funkčně souvisejícího celku.

Dle sdělení povinných osob mezi další hlavní důvody, jež prodlužují průběh řízení, patří:

- skutečnost, že předložené výzvy a žádosti o vydání majetku je nutno pečlivě ověřit u příslušných archivů (NPÚ, ČNB, MF, SOA, NA), což je mnohdy rozsáhlý a déletrvající proces, v některých případech v řádu měsíců,
- v případě vydání jen části pozemku (z důvodu částečné zastavěnosti) je třeba připravit oddělovací geometrické plány (např. Lesy ČR k 16. 7. 2014 evidovaly nutnost vyhotovit celkem 7.631 geometrických plánů),
- v některých případech je též problematická komunikace s katastrálními úřady a v některých případech způsobují komplikace nejasné právní výklady.

D. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Zpráva podává ve své druhé části (část B) přehled o průběhu vydávání majetku podle zákona o majetkovém vyrovnání. Zpráva hodnotí pouze data, která byla zaslaná Vládnímu výboru od povinných osob uvedených v druhé části zprávy. Druhá část zprávy jednak podává přehled výzev a jejich vyřizování ve smyslu § 9 a 10 zákona o majetkovém vyrovnání a jednak informuje i o žalobách podaných na oprávněné osoby, ale i předžalobních výzvách a žalobách podaných na jiné než oprávněné osoby ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o majetkovém vyrovnání.

Ve třetí části (část C) se pak zpráva zabývá dalšími problémy, které se v průběhu druhého čtvrtletí roku 2014 vyskytly.

Za další problematický bod považujeme skutečnost, že celá řada výzev zůstává i k 30. 6. 2014 neprojednána. Vládní výbor se zabýval příčinami toho, proč jsou tyto výzvy neprojednané. Příčiny jsou různé (podrobněji viz předchozí kapitola). Postupně se však daří počet neprojednaných výzev snižovat.

Za zmínku stojí též problém s aplikací ustanovení § 13 zákona o majetkovém vyrovnání. Toto ustanovení přináší praktické komplikace v tom, že státu není umožněno po určitou dobu zatížit nemovitosti, které patří do původního majetku církví. V praxi se toto projevuje tak, že momentálně dochází k obtížím při budování inženýrských sítí přes pozemky, na které se ustanovení § 13 zákona o majetkovém vyrovnání vztahuje. Řešení spočívající v uzavírání smluv o smlouvě budoucí s oprávněnými osobami, které v daný okamžik nemají vlastnické právo k pozemku, je diskutabilní a je otázkou, jak se k tomuto postaví stavební úřady při vydávání kolaudačních rozhodnutí a zda katastrální úřady budou takto vzniklé služebnosti zapisovat do katastru nemovitostí.

Blokační ustanovení § 13 zákona o majetkovém vyrovnání může znamenat problém v zajištění řádného hospodaření v lesích i v realizaci staveb ve veřejném zájmu v případech, kdy původní církevní majetek nebude vydán a stane se předmětem zdlouhavých soudních sporů. Rovněž v tomto případě je na místě zvážit systémové řešení umožňující řádné nakládání s majetkem ve vlastnictví státu.